

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO

DIREKTORAT ZA ENERGIJO /

KABINET PREDSEDNIKA VLADE RS

ŠIFRA: 360-5/2010

DATUM: 14-07-2010

V REŠEVANJE: 1

V VEDNOST: T/PV, 19

DRUGO:

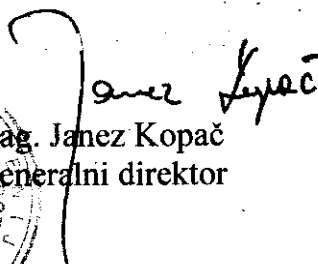
Ljubljana, 12. julij 2010

Vlada Republike Slovenije
g. Borut Pahor, predsednik

Spoštovani Borut, predsednik Vlade RS!

V prilogi ti pošiljam opomnik v zvezi z nepravilnostmi pri vodenju projekta Blok 6 v TEŠ, ki sem ga za ministra Lahovnika pripravil že pred vajinim obiskom v Šoštanju in dopolnil pred obravnavo pisma za EBRD na seji vlade. Zdi se mi, da te z nekaterimi pomembnimi dejstvi iz tega opomnika ni seznanil, morda pa bodo pomembna tudi za razprave v prihodnje.

S spoštovanjem

mag. Janez Kopač
generalni direktor

MOJ POGLED NA VODENJE PROJEKTA POSTAVITVE BLOKA 6

Eno od pogosto uporabljenih zavajanj direktorja dr.Uroša Rotnika je trditev, da je zavlačenje izdaje energetskega dovoljenja s strani ministrstva za gospodarstvo, pripeljalo investitorja do zamud pri sklepanju pogodbe, kar je povzročilo, da se je oprema naročala v obdobju izrazite rasti cen opreme na mednarodnih trgih.

Kronologija dogodkov kaže, da je za zamude in neprestane spremembe projekta kriv predvsem investitor TEŠ sam.

Sklep o vključitvi TEŠ 6 v razvojni načrt podjetja TEŠ a je sprejela 12. redna skupščina družbe dne 11.06.2004. V gradivu za skupščino podjetja je bila tudi točka »Razvojni načrt 2004-2013«. V razvojnem načrtu so predvideli povečanje proizvodnje iz 3,55 TWh v letu 2004 na 6,7 TWh v letu 2012. To naj bi dosegli »z dograditvijo plinskih turbin k bloku 4 in 5 ter z zamenjavo blokov 1-3 z blokom 6 s 600MW, z možnostjo kurjenja več vrst goriva in obenem sosežiga sortiranih odpadkov«. Predvidene naložbe imajo posebno opombo, ki se glasi: »izgradnja kogeneracije in zamenjava blokov 1-3 z blokom 6 s 600 MW nista predvideni v razvojnem načrtu skupine HSE 2004-2013; odvisni sta od potreb po električni energiji in zagotovitve potrebnih virov financiranja.«

V tem razvojnem programu je bilo načrtovano obratovanje bloka 4 do 2020 in bloka 5 do 2025. Blok 6 je bil ocenjen s 141 mia SIT (588 mio EUR). Vse utemeljitve za 600 MW blok so strnjene v tri alineje: »premoгу se Slovenija ne sme odpovedati, potrebno bo drastično znižanje emisij CO₂, predvidene investicije v energetske objekte v Italiji do leta 2012 zahtevajo čim hitrejšе nove investicije, da bi ostali konkurenčni«.

To tri vrstice so vsa utemeljitev za Blok 6. Vse kasnejše utemeljitve so bile samo opravičevanje že sprejete investicijske odločitve.

Na podlagi te odločitve so v TEŠ pričeli s pripravo investicijske dokumentacije in dokončali:

- Predinvesticijsko študijo: Postavitev Bloka TEŠ 6, april 2005
- Dokument identifikacije investicijskega projekta, maj 2005
- Študijo Vidiki vključevanja TEŠ 6 v elektroenergetski sistem, junij 2005

Takrat je HSE pod vodstvom dr.Jožeta Zagožna zamenjal člane nadzornega sveta. Do tedaj sta bila v njem predstavnika kapitala Ladislav Tomšič in Jože Dimnik, od 24.8.2005 dalje pa Ivan Atelšek in Franc Sever (Ivana Atelška je 29.3.2007 zamenjal mag.Djordje Žebeljan, Franca Severja pa 1.12.2008 dr.Jože Zagožen, le-tega pa 29.9.2009 mag.Janez Keržan).

Na podlagi dokumenta identifikacije investicijskega projekta so avgusta 2005 izdelali Predinvesticijsko zasnovo, ki je bila septembra 2005 predstavljena na strateški konferenci HSE. Vsi ti dokumenti so se nanašali na TEŠ 6 moči 500 MW. Tudi vloga za energetske dovoljenje je govorila o tolikšni moči.

Investicijski program za končno moč (600 MW) sta poslovodstvo in NS sprejela koncem aprila 2006.

Vloga za spremembo prvotnega energetskega dovoljenja (ED) št. 360-49/2005-8 z dne 23.11.2005, ki je bilo izdano za moč 500 MW, je bila prejeta na MG dne 21.04.2006.

Zadnje veljavno ED št. 360-49/2006-16 je bilo na ministrstvu pripravljeno 21.5.2006. TEŠ je ED prejel dne 11.07.2006.

7. oktobra 2006 je bil objavljen razpis za predkvalifikacijo ponudnikov.

Iz navedene kronologije dogodkov je razvidno, da je investitor precej lagodno in dolgo pripravljaj relativno nezahtevne dokumente. Investitor je več kot leto dni (14 mesecev) porabil za pripravo Predinvesticijske zasnove. Za investicijski program je investitor porabil cca. 7 mesecev. Oba dokumenta sta v strokovnem smislu sila skromna in brez težav bi bila lahko izdelana v mesecu ali dveh.

Od odločitve, da je blok 6 ključen za razvoj podjetja do predkvalifikacijskega razpisa za dobavo in montažo glavne opreme so porabili 26 mesecev. Trditev, da je zamuda enega meseca in pol pri vročitvi enegetskega dovoljenja TEŠ-u vzrok za drastične podražitve na projektu, je smešna.

V času, ko je TEŠ pripravljaj predinvesticijske dokumente(od 2004-2008), so se na mednarodnih trgih kazali številni znaki pregrevanja gospodarstev, ki so se, zaradi omejenih zmogljivosti in monopolizacije proizvajalcev investicijske opreme, odražale v skokoviti rasti cen investicijske opreme. Številne velike energetske družbe, predvsem v ZDA pa tudi v Evropi, so zaradi te skokovite rasti cen opreme ter tudi številnih regulatornih in tehnoloških neznank v zvezi z emisijskimi kuponi za TGP in napravami za CCS, kljub naraščanju porabe električne energije, odpovedale večino svojih premogovnih elektrarniških projektov¹.

S podobnimi trendi rasti cen investicije se je soočal tudi TEŠ. Samo od izhodiščnega leta za IP 2005 do 1. 2007 se je elektrarna podražila od 598 milijonov EUR na 890 milijonov EUR. Po prejemu pogodbe od Alstoma pa je bila samo cena opreme brez montaže skoraj 800 milijonov EUR !

Ne investitor, ne HSE se nista ustavila zaradi teh podražitev (in tudi zaradi skrajno monopolističnega obnašanja ponudnikov opreme) temveč sta brez kakršnih koli zadržkov vztrajala na investiciji.

Zaloge premoga

Premoga ni dovolj za celotno življensko dobo bloka 6. Nesporno je na voljo še 75 mio ton premoga (kar je dovolj do leta 2028), preostalih 49 mio ton premoga pa je vezanih v varnostnih stebrih, neizkoriščenih žepih ipd. Izkop tovrstnih zalog zahteva razpršitev rudarskih aktivnosti na več delovišč, kar bo vplivalo na stroške. Dolgoročna pogodba za dobavo premoga po 2,25 EUR/GJ je bila oktobra 2009 dejansko sklenjena le do leta 2027. Do leta 2054, ko naj bi blok 6 prenehal obratovati, bo primanjkovalo pribl. 10 mio ton premoga. To količino je moč izkopati pod mestom Šoštanj ali pa bolj verjetno nadomestiti s primešavanjem pribl. 4 mio ton uvoženega premoga s kalorično vrednostjo 24.000 kJ/kg. Ocena 124 mio ton zalog v Premogovniku Velenje je bila po postopku, ki ga predpisuje rudarski zakon potrjena šele v letošnjem letu, daleč po odločitvi za investicijo. Zato se zdi ocena zalog bolj naknadna utemeljitev upravičenosti investicije v blok 6.

Študija o morebitni rekonstrukciji blokov 4 in 5 kot variantni rešitvi gradnji novega bloka 6 nikoli ni bila izdelana. Naj tu navedem primer termoelektrarne na lignit Prunerov na Češkem,

¹ Coal-Fired Power Plant Construction Costs, July 2008 Synapse Energy Economics, Inc.

v lasti ČEZ-a. Tam obratuje pet blokov s po 210 MW instalirane moči. Zalog lignita je še 120 mio ton. Lastnik se je odločil, da gre v prenovu treh blokov tako, da zamenja kotle in nekatere druge vitalne dele ter jim poveča moč na 250 MW. Izračunali so, da je premoga premalo, da bi se lahko morebitna nova termoelektrarna poplačala. Pri prenovi so nameravali doseči izkoristek 40%, kar je res zavidljiv rezultat. BAT za nove termoelektrarne je 42% (za prenovu pa je najmanj 3%-no povečanje izkoristka, kar je ta projekt daleč presegal).

Izbor Alstoma za dobavitelja opreme

Slaba priprava projekta je posebej očitna pri pripravi in vodenju razpisa za dobavo in montažo ključne opreme. Investitor je šel v razpis ne da bi imel, vsaj približno, zaprto finančno konstrukcijo. Za Slovenijo je značilno, da investitorji in njihovi domači konzultanti nadlegujejo dobavitelje z neresnimi razpisi, ki običajno služijo temu, da si investitorji oziroma projektanti zagotovijo podloge za pripravo investicijskih programov in idejnih zasnov. Do realizacije, v večini primerov, ne pride nikoli. Zato tuji dobavitelji opreme ne jemljejo razpisov slovenskih investitorjev zadosti resno. Zaprtje finančne konstrukcije, tudi eventualno zadolževanje z državnim poroštvom, bi moralo biti, vsaj načelno, rešeno pred objavo mednarodne predkvalifikacije ali tenderja za glavno opremo.

Običajna praksa v svetu je, da razpisno dokumentacijo za več sto milijonske projekte pri relativno manjših naročnikih, ki nimajo močnih ekip strokovnjakov in ne naročajo elektrarn pogosto, pripravljajo renomirane projektanske hiše, ki imajo med svojimi referencami uspešno zaključene projekte, ki so predmet razpisa. Taki pripravljavci razpisne dokumentacije vedo kaj je v razpisu realno, kateri parametri so ključni, kaj se na drugih razpisih dogaja oziroma se je dogajalo in že samo angažiranje in finančni strošek priprave razpisa, ki ga je zagotovil naročnik, postavlja razpis v resnejši položaj.

Druga napaka investitorja je premajhen krog predkvalificiranih ponudnikov, ki so se prijavi na razpis in ki ga je naročnik povzročil z vztrajanjem na pogoju, da mora imeti ponudnik reference na lignitu². Post- kvalifikacija ponudnikov, ki nimajo ustreznih referenc z lignitom, je v teku evaluacije ponudb vedno možna, naročniku pa daje večji krog udeležencev vzvode, da z večjim številom ponudnikov doseže zase optimalnejše pogoje. Investitor bi moral sam ali pa z izkušenim tujim konzultantom, ki bi sodeloval pri razpisu, opraviti določeno promocijo svojega projekta in skušati pritegniti čim večjo konkurenco.

V času pogajanj je direktor poročal, da bodo morali dobavitelji garantirati z razpisom zahtevanih rokov za dokončanje projekta, za roke, ki bi jih lahko s ponudbo garantirali pa zahtevajo sklenitev rezervacijske pogodbe (od 25 do 30 mil. EUR). Sklepanje rezervacij se v preteklosti ni dogajalo, se pa je v zadnjih letih pojavilo na nekaterih projektih, predvsem pri manjših investitorjih, zaradi monopolnega položaja proizvajalcev energetske opreme in proizvajalcev nekaterih materialov, nujnih za ultra super kritične termoelektrarne.

Običajno poteka mednarodni razpis za energetske opremo in dela tako, da naročnik objavi razpis –tender, ki ga sestavljajo: navodila ponudniku, zahtevane tehnične specifikacije in obrazci za opis in vpis količine dobavljene opreme in del po ponudbi. Obvezno je priložen tudi predlog tipske pogodbe s posebnostmi investitorja. Investitor predpiše minimalni zahtevani obseg dobavljene opreme in sistemov, ter parametre, ki jih zahteva. To pomeni, da mora razpisni dokumentaciji predhoditi dokaj konkretna tehnična rešitev, ki seveda dopušča,

---

² Zanimivo, da investitor ni vztrajal na referencah pri konzultantu, ki mu je pripravljala idejne zasnove, investicijski program in mednarodni razpis.

če je to v interesu naročnika, variacije tehnoloških rešitev različnih ponudnikov. Poleg tega so sestavni del razpisne dokumentacije podatki o lokaciji, meteorologiji, seizmiki, hladilni vodi, osnovnem in rezervnem energentu, transportu in drugi projektni podatki tako, da so naknadne eventuelne spremembe omejene na najmanjšo možno mero. Ponudniki izpolnijo ponudbene obrazce, navedejo katere razpisne zahteve in člene pogodbe ne sprejemajo, parafirajo tipsko pogodbo in priložijo garancijo za resnost ponudbe (bid bond).

Če naročnik tako ponudbo sprejme, ponudnik izstavi garancijo za dobro izvedbo, garancijo za resnost ponudbe naročnik ponudniku vrne in pogodba je v bistvu sklenjena. V okviru tega postopka lahko skleneta tudi dodatno pogodbo za rezervacijo ponujenih rokov, če je postopek evaluacije prej opisane ponudbe daljši, vendar pa mora biti pogodba za rezervacijo sestavni del razpisa in ponudbenih obvez ponudnika!!

V primeru TEŠ 6 so se zadeve odvijale precej drugače.

TEŠ je oktobra 2006 pozval zainteresirane ponudnike, da se prijavijo za prevzem dokumentacije. Prijavila sta se le Alstom in Siemens. Decembra 2006 sta bila oba izbrana kot kvalificirana ponudnika. Aprila 2007 so jima poslali razpisno dokumentacijo, namenjeno oblikovanju začetne ponudbe z določitvijo ciljne cene (Initial bids with the Target Prices). Alstom je ponudil dobavo opreme z montažo za 654 mio EUR, Siemens pa z montažo opreme za 711 do 786 mio EUR. V ponudbah ni bilo nobenih določb o morebitnih spremembah cene. Vodstvo TEŠ-a je bilo prepričano, da so ciljne cene tudi fiksne, saj ponudbe niso vsebovale nobenih določb o indeksaciji. Toda kasneje se je izkazalo, da so bile to le ciljne cene.

Ocenjevanje začetnih ponudb je TEŠ vodilo k temu, da je Alstom izbral za ponudnika (preferred bidder) na podlagi določitve vseh pomembnejših parametrov in stroškov, preden se je postopek priprave ponudbe sploh pričel. To je bil ključni razlog za tako veliko podražitev kasneje.

Na podlagi odločitve o izboru, naročnik ni nadaljeval s pogajanjem na podlagi ponudbe ampak je, brez navezave na ponudnikovo ponudbo, 19. septembra sklenil t.i. Rezervacijski sporazum (Reservation Agreement). Na podlagi tega sporazuma mu je tudi kmalu plačal 25 mil. EUR. V rezervacijski pogodbi je predvidena raba velenjskega lignita (guaranteed coal) in do 6% (po teži) uvoženega premoga iz Indonezije (Imported coal – typically envisaged from Indonesia)

Problem rezervacijskega sporazuma (RS) je v tem, da se sploh ne veže na ponudnikovo ponudbo, ampak je samostojen pogodbeni akt in določa zelo ohlapno bodoče okvirne odnose med naročnikom in izbranim ponudnikom. Iz uvodnih razlag (Recitals) RS izhaja, da je po priznanju kvalifikacije Alstom obvestil naročnika, da zahtevanega roka (l. 2012 za dokončanje projekta) ne more izpolniti in da za zagotovitev roka l. 2014 potrebuje Rezervacijski sporazum, če naročnik želi, da Alstom sploh nadaljuje s ponujanjem. Alstom je v RS vstopil kot zaželjeni ponudnik (preferred bidder). Z rezervacijskim sporazumom sta okvirno, brez čvrste povezave s ponudnikovo ponudbo, dogovorila bodoče osnovne pogodbene relacije. Dogovorila sta:

-da priloženi ponudbeni obseg (Adjusted Base Specification- Annex I k RS), ki ga pokriva RS temelji na obsegu podobnih projektov in bežnem, površnem, (»cursory«) pregledu naročnikovih razpisnih tehničnih specifikacij (Vol. C in D)

-da je indikativna cena priloženega ponudbenega obsega, pariteta julij 2007 cca 1090 EUR/kW gross, kar znese cca. 645 mil. EUR

-da bosta po prejemu 25 mio EUR Alstom in TEŠ organizirala tehnično delavnico (technical workshop) in po tej delavnici (vsak bo nosil svoje stroške delavnice !!) bo Alstom predložil TEŠ ponudbo za sklenitev pogodbe !!

-da prejetih 25 milijonov EUR nepovratno pripada Alstomu tudi, če ne pride do sklenitve prej omenjene pogodbe oziroma, če ponudba Alstoma odstopa oziroma bo odstopala od parametrov RS in jo zaradi tega naročnik ne sprejme.

Glede na določila RS se postavlja vprašanje na podlagi česa in kašne ponudbe se je investitor sploh odločil za Alstom? Ali mu je Alstom sploh pripravil ponudbo kot je običajna praksa na mednarodnih razpisih? Zakaj je potreben Technical Workshop ? Tehnične delavnice so običajno namenjene izobraževanju. Očitno je Alstom presodil, da naročnik potrebuje izobraževanje, da bi sploh vedel kaj kupuje in po opravljeni taki delavnici, mu bo lahko dal ponudbo.

Rezervacijski sporazum bi moral biti sestavni del ponudnikove ponudbe tako, da bi naročnik ob sklenitvi RS poznal ponudnikovo dobavo, ceno in njuna bodoča pogodbena razmerja.

Iz določb rezervacijskega sporazuma z Alstomom izhaja, da je ta sporazum bolj kot rezervacija za lovljenje rokov za dokončanje projekta, plačilo ponudniku, da sploh naredi ponudbo. Naročnik je plačal 25 milijonov EUR ne da bi sploh vedel kakšna bo glavna pogodba, kašen bo dejanski obseg dobav, kakšna bo kvaliteta opreme in kakšna bo pogodbena cena. Zakaj naročnik ni vezal sklenitev RS na ponudbo ampak je pristal, da se mu vse to definira naknadno? Ali gre za neznanje ali za kaj drugega?

Po plačilu 25 milijonov EUR in opravljeni delavnici je Alstom pripravil Predlog pogodbe s pogodbenimi tehničnimi specifikacijami. Pogodbo sta TEŠ in Alstom podpisala 27. junija 2008.

Pogodba temelji na Alstomovem predlogu pogodbenega teksta s Splošnimi pravili ICC glede zahtev za garancije. Pogodba je izrazito enostranska v korist Alstoma.

Pogodba vsebuje tudi novo pogodbeno ceno, ki znaša po preteku devetih mesecev, 798,808 milijona EUR. Cena ni končna ampak izhodiščna in je podvržena indeksaciji. Obseg dobav, ki ga pokriva pogodbena cena je: glavna oprema, brez montaže, EAR in dvigal. Cena je v 9 tih mesecih in po delavnici poskočila za skoraj 230 milijonov EUR.

S tako ceno je Alstom tudi krepko presegel ponudbeno ceno drugega ponudnika kar očitno dokazuje, da naročnik ni izbral najugodnejšega ponudnika.

Če bi naročnik odstopil od Alstomovega predloga ponudbe za sklenitev take pogodbe, bi izgubil 25 milijonov EUR.

TEŠ in HSE sta se odločila, da predloženo pogodbo sprejmeta in jo podpišeta. Vsi naknadni poskusi TEŠ-a za zniževanju pogodbene cene so moledovanje inferiorne stranke v sklenjeni pogodbi, ki ji nad glavo visi še grožnja izgube 25 milijonov EUR iz RS. Vsa znižanja in popusti, ki jih je ali bo Alstom priznal, so rezultat Alstomove dobre volje, oziroma miloščine ali pa morebitnih drugih odpustkov ali prednosti, ki jih bo v zameno za znižanje pogodbene cene pridobil.

V septembru 2009 je TEŠ angažiral konzultantsko družbo in se znova začel pogajati z Alstomom za spremembo pogodbe. Po novih pogajanjih se je uspel dogovoriti za nekatere

spremembe. Alstom je spustil ceno za 9,8% in končno dogovorjena cena za opremo znaša 720 mio EUR brez montaže. Alstomova marža za nadzor montažerjev je bila znižana na 25% zneska stroška montaže. Ocena stroškov montaže je bila v novi pogodbi povišana iz 79 na 89 mio EUR. Cena še vedno ni fiksna, saj Alstom ni pristal na odpravo indeksacije.

Kdo ali kaj je hladna rezerva?

Ko je projekt TEŠ 6 postal predmet medijev in očitkov okoljevarstvenih organizacij, da gre za projekt, ki ni v skladu z navori države, da doseže cilje zmanjševanja toplogrednih plinov, sta TEŠ in HSE skušala prikazati TEŠ 6 kot objekt, ki bo nadomestil vse obstoječe bloke v Šoštanju in porabil bistveno manj premoga. Čez noč sta sprejela odločitev, da bo poleg TEŠ 4, ki so ga črtali že prej v investicijskem programu, tudi Blok 5 po pričetku obratovanja TEŠ 6 hladna rezerva. Ta odločitev kaže vso lahkotnost s katero se improvizirajo investicijske odločitve, ki stanejo lastnike (državo) in odjemalce električne energije težke milijone.

TEŠ je zaprosil za okoljevarstveno soglasje za blok 6 (izdano 11.11.2009). V postopku izdaje soglasja je Agencija RS za okolje TEŠ pozvala naj ji sporoči kakšen režim obratovanja posamičnih blokov načrtuje. TEŠ je izjavila: »po zagonu bloka 6 bosta v TE Šoštanj redno obratovala le obstoječi blok 5 in blok 6 kot nadomestilo za bloke 1, 2 in 3, z zagonom bloka 6 pa postane blok 4 hladna rezerva.«. Okoljevarstveno soglasje tako obratovanje tudi dovoljuje.

Po IPPC direktivi je potrebno pridobiti tudi okoljevarstveno dovoljenje za obstoječe termoelektrarne. Le-to za obstoječe bloke skupaj z blokom 6 v TEŠ še ni bilo izdano. Koncem leta 2006, ko je TEŠ poslala vlogo za okoljevarstveno dovoljenje, blok 6 v tej vlogi sploh še ni bil načrtovan. Koncem leta 2007 je bil blok 6 dodan v dopolnitvi vloge. V novih dopolnitvah vloge v letošnjem letu pa je TEŠ predvidel, da bo v Šoštanju po zagonu bloka 6 veljal naslednji režim obratovanja:

- a. bloki 1, 2, 3, 4 bodo trajno zaustavljeni
- b. blok 5 ostane v hladni rezervi do 31.12.2025
- c. obratujeta obe plinski turbini
- d. obratuje blok 6.

V vlogi ELES-u z dne 20.4.2010 za priključitev na visokonapetostno omrežje bloka 6 pa je blok 4 znova oživel. Predvideno je njegovo delno obratovanje po zagonu bloka 6.

Po drugi strani pa je že v prošnji ELES-u za izdajo mnenja o vplivu na prenosno omrežje z dne 9.9.2005 dr. Rotnik zapisal, da bodo po zagonu bloka 6 zaustavili bloke 1-4.

Ko so se v TEŠ odločali za nov investicijski »podvig« v obliki TEŠ 6, so jim bili obstoječi bloki v napoto. Za Bloke 1,2, 3 je bil res že skrajni čas, da se ustavijo. Blok 4 in 5 pa sta veljala skorajda za ponos slovenske termoelektre. Bloka sta zahodnoevropske moderne konstrukcije in sta tudi precej mlajša od blokov v TET in TE-TOL u, ki so bili dobavljeni iz držav SEV in ki ne kažejo nikakršne želje po zaustavitvi.

Ne glede na to, da sta bila bloka TEŠ 4 in 5 leta 2004 stara 32 in 27 let, so se v TEŠ odločili, da ju »modernizirajo« z vgradnjo plinskih turbin in parnih kotlov za regenerativno gretje napajalne vode. Investitor je ta poseg opravičeval z dvigom moči blokov in termodinamičnega izkoristka, ekonomski vidik posega pa je precej skromen kajti gre za substitucijo lignita s precej dražjim zemeljskim plinom. Investicija na bloku 4 in 5 je stala TEŠ cca. 65 milijonov EUR, Geoplin plinovode, ki je zgradil nov plinovod zemeljskega plina

do Šoštanja, predvsem za TEŠ, pa cca 11,5 milijona EUR. Po investicijskem programu naj bi turbini obratovali vsaj do leta 2026.

Ko se je investitor domislil TEŠ 6, so mu investicijsko idejo ovirali :

- omejena zmogljivost premogovnika,
- obstoječi porabniki premoga , ki zasedajo zmogljivost premogovnika.

Te probleme je TEŠ gladko rešil tako, da je predvidel ob zagonu TEŠ 6 zaustavitev TEŠa 4 in drastično znižanje obratovanja, za cca 40 %, bloka TEŠ 5. Po letu 2020 je dodatno znižal obratovanje in predvidel zaustavitev TEŠ 5 leta 2027.³

Kljub temu, da so že leta 2005 v TEŠ načrtovali, da bo blok 4 v letu 2012 nehal obratovati, je investitor na ta blok vgradil plinsko turbino in parni kotel (za slabih 6 let obratovanja !). Poudariti je potrebno, da ne gre za nikakršen »kontejner, ki ga odpelješ drugam, ko ga ne rabiš«, kar izjavlja direktor Rotnik, ampak gre za stabilno energetska postrojenje, ki je predvideno za daljše obratovanje.

Ko je TEŠ-u in HSE zaradi medijskih in okoljskih pritiskov postal odveč tudi blok 5, so gladko objavili, da bo po zagonu TEŠ 6 postal hladna rezerva tudi ta blok. Kako bodo do leta 2027 pokrili amortizacijske stroške bloka 5 (in morda tudi preostale stroške bloka 4) in plinskih turbin, ocenjujem da 10 milijonov na leto, in stroške Geoplinu plinovodom za izgradnjo plinovoda, niso pojasnili.

Iz navedenega je razvidno, da vodstvo TEŠ zadnjih pet let neprestano, takorekoč iz meseca v mesec, spreminja zasnovano bodočega delovanja TEŠ, kar je povzročilo enormno podražitev investicije v blok 6. Načrte spreminja v vsakem dopisu različnim institucijam in v različnih sporočilih javnosti. Koncept se bo še spreminjal, prav tako cena. Končni učinek tovrstnega neresnega vodenja projekta pod vodstvom dr.Uroša Rotnika pa je nesporno podražitev projekta bloka 6 za najmanj 150 mio EUR ter neekonomično vlaganje v plinski turbini pri bloku 4 in 5 v znesku pribl. 75 mio EUR.

---

³ Novelirani investicijski program Postavitev TEŠ 6 moči 600 MW , september 2007